

'RETRO-ARCHITECT' FRISO KNAPT RUïne OP

Monumentale hobby

Friso Woudstra bij het gerestaureerde Landgoed Wientjesvoort. „Het moet echt je hobby zijn, anders kun je er beter niet aan beginnen.” Ook van bovenaf ziet het er weer uit als een plaatje. FOTO'S APA

door Eline Verburg

VORDEN • Wonen op een monumentaal landgoed, onder eeuwenoude bomen waartussen een ritselende beek stroomt en de tijd even stil lijkt te staan. Klinkt sprookjesachtig, maar is ook hard werken, zegt Friso Woudstra. „Het moet echt je hobby zijn, anders kun je er beter niet aan beginnen.” Op zijn Landgoed Wientjesvoort in het Gelderse Vorden wordt volop gewerkt om het ook voor de toekomst mooi te houden.

De dikwijls kapitale huizen die Friso Woudstra (71) zelf ontwerpt moeten eruit zien alsof ze er al honderd jaar staan, zo benadrukt de architect, die zoals zijn naam al doet vermoeden geboren is in Friesland, maar sinds zijn achtste in de Achterhoek woont. Hij is bekend als de 'retro-architect' en ziet het als opdracht om 'het verleden te verbeteren', de slogan van zijn bureau.

Geen camping

„Ik had op het terrein een camping kunnen beginnen of een hotel, maar daar hadden mijn vrouw Yneke en ik eigenlijk niet zoveel zin in”, vertelt hij bij een wandeling over zijn 21 hectare groot terrein. Gek-scherend: „We wilden niet dat hier dagelijks mensen in campingsmoking door het groen zouden lopen.”

Het echtpaar kocht Wientjesvoort in 1999: een bouwval die na een schoorsteenbrand in 1968 al ruim dertig jaar stond te verloederen. Zonde, want het huis uit 1852 is een ontwerp van de beroemde architect Pierre Cuypers uit diens beginjaren, lang voordat hij het Rijksmuseum en Centraal Station van Amsterdam ontwierp, of het grote neogotische Kasteel De Haar dat deze week nog – in het kader van de Open Monumentendagen dit

Het echtpaar kocht Wientjesvoort in 1999: een bouwval die na een schoorsteenbrand in 1968 al ruim dertig jaar stond te verloederen.

weekend – in een landelijke enquête is uitgeroepen tot 'mooiste gebouw van Nederland'.

Handig als je zelf architect bent: in een paar jaar knapte Woudstra de ruïne op, inclusief modernisering zoals isolatieglas, elektrische vloerverwarming en een lift, maar zonder de monumentale status te beschadigen. Een van de mooiste originele ornamenten is de klokkentoren, waarvan het mechaniek binnen dagelijks

met de hand moet worden opgewonden. „De bel was bij de brand naar beneden gedonderd, maar die konden we gelukkig terughangen.”

Theekoepel

In het koetshuis, ook een ontwerp van Cuypers net als de naastgelegen theekoepel, bracht Friso Woudstra zijn architectenbureau onder. Het is een toepasselijk visitekaartje voor het bedrijf; vorig jaar nog vierde hij zijn 50-jarig jubi-

leum als bouwmeester.

Woudstra, behalve landgoedeigenaar ook bezitter van enkele (jacht)paarden, een Fries skútsje en een antieke Morgan, besloot daarnaast zijn sociale hart te laten spreken. „Onze drie kinderen – een biologische dochter, een dochter geadopteerd uit Sri Lanka en een zoon uit Thailand – wilden graag op het landgoed wonen. Om het landgoed voor de toekomst veilig te stellen, hebben we het ondergebracht in een stichting en zes woningen gebouwd. In de toekomst kunnen de kinderen vanuit de stichting het landgoed besturen. En toen kwam ook nog Bram Sprey langs met een mooi idee: een woonproject voor jongvolwassenen met een verstandelijke beperking.”

Voor Bram en Anouk Sprey was het de verwezenlijking van hun droom. „Ik ben zelf opgegroeid in Zelhem, waar mijn ouders altijd pleegkinderen in huis opnamen”, vertelt Bram. Zelf wonen hij en Anouk, die verloskundige is, er ook met hun drie jonge kinderen. „Dankzij een langlopend erfpachtcontract van tweemaal 49 jaar kunnen de bewoners hier in principe tot aan hun dood blijven.”

De gelijkvloerse hoeve telt acht appartementen voor vier mannelijke en vier vrouwelijke bewoners, een gezamenlijke keuken, woon- en eetkamer. Sprey: „Deze omgeving, vol ruimte en rust, heeft een positieve invloed op de bewoners. Het blijft een droom dat wij hier mogen wonen en werken.”

Het theehuis werd een visitekaartje voor het bedrijf.

KRINGEN

ROB
HOOGLAND

Narcisme

Heb mededogen op de A12, collega's. Dat is wat ik jullie voor zaterdag 9 september 2023 verzoek. Het is in dit land een goede gewoonte journalistieke terughoudendheid te betrachten wanneer er verslag dient te worden gedaan van ontwikkelingen waarin gestoorde mensen de hoofdrol opeisen (voorbeeld: de manier waarop over terreuraanslagen door 'verwarde' mannen wordt bericht). Doe dat ditmaal ook, svp.

Bekijk je de zaak puur vanuit een behandelaarsperspectief, dan zou je eigenlijk helemaal geen publicitaire aandacht aan deze Extinction Rebellion-manifestatie moeten besteden. Lát de Caricejes, de Siegertjes, de Hannah-tjes, de Bénédictesjes en al die andere over een 'fundamenteel democratisch tekort' klagende XR-patiënten (ons klimaatfonds: 35 miljard, nota bene) zichzelf lekker aan het asfalt vastplakken. Lát ze de boel maar blokkeren. En meld er vervolgens niets over.

Bij totaal negeren van hun actie zouden deze arme mensen uiteindelijk pas echt gebaat zijn. Maar hee, ik loop al dik een halve eeuw mee in dit vak en begrijp daarom als geen ander dat je dat niet van journalisten kunt vragen. Mijn advies, derhalve: dertig seconden bij het Journaal en een eenkolommertje op pagina 7, maar dan wél inclusief een reactie van een psycholoog of psychiater die het gedrag diagnosticeert.

Nee, mevrouw, ik ben geen klimaatontkenner. Ik heb alleen vernomen wat veel van die activisten mankeren. Dat is niet mis. Ze zijn geestelijk ziek. Erger nog, hun kwaal grenst aan psychopa-

Toon compassie op de A12, collega's

thie. Een juffrouw genaamd Christine Brophy – „Ik ben zelf links” – vestigde via het Public-account op Substack de aandacht op een Zwitsers onderzoek waaruit bleek dat 'antagonistisch narcisme en psychopathische neigingen' vaak ten grondslag liggen aan de linkse agressie die bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, door klimaatactivisten wordt geuit.

Worden zij door empathie gedreven, zoals zij zelf zo graag suggereren? Door onbaatzuchtigheid, door maatschappelijke zorgen? Nee. Achter hun motieven gaan vaak 'duistere motieven van narcisme schuil', aldus Brophy. Vooral hun hang naar slachtofferschap en hun daarmee verbonden egocentrisme is van belang. Tegenspraak wordt niet geduld. En daar vloeit weer hun verlangen naar autoritarisme uit voort, oftewel hun wens tot het muilkorven van de oppositie.

Antagonistisch narcisme en psychopathische neigingen!

Toe maar!

Brophy's artikel maakt veel duidelijk, óók over het gedrag van degenen die het woordvoerderschap van alles wat in die kringen niet als (dom)rechts wordt beschouwd op zich hebben genomen. Dat schelden? Dat tieren? Het is verklaard. Ik noem vier eigenschappen van de antagonistische narcist: „1. Extremer en meer dan de openlijke narcist gericht op rivaliteit en competitie. 2. Structurele drang om in het middelpunt van de belangstelling te staan. 3. Arrogant en egoïstisch. 4. Uitbuiten van mensen voor eigen gewin, omdat hij vindt dat hij daar recht op heeft.”

Toon compassie op de A12, collega's.

Bouw distantie in.

Alles voor een betere wereld.

'Een droom dat wij hier mogen wonen en werken'